

KAUKO KÄMÄRÄINEN

KYRÄILYN
KULTTUURIA

TOTTA TUSKIN TOISTA PUOLTA

Kyräilyn kulttuuria

Kauko Kämäräinen

Kyräilyn kulttuuria

Totta tuskin toista puolta

2018

Tämä teos on täydennetty versio saman tekijän kirjasta Tahmeuden ja tekopyhyiden maa (ISBN 978-952-68295-3-1, 2018).

© 2018 Kauko Kämäräinen
Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi
Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa
ISBN: 978-952-80-3751-4

Sisällysluettelo

Taustaa ja tarkoituksia 7

I Vanhaa viisautta 11

1. Yksinkertaisia totuuksia 11
2. Augeiaankin talli oli tyhjennettävä 13

II Tasavallan tallissa 15

1. Mittareita ja mittauksia 15
2. Tahmeuden tasavalta 17
3. Talutusta ja ohjailua 20
4. Keskittymistä ja kasautumista 27

III Paljon melua tyhjästä 31

1. Hokemisen helppoutta 31
2. Auktoriteettiuskoa 35

IV Kaiken maailman kriitikoita 39

1. Kriiikin kritiikkiä 39
2. Kulttuuria voi arvostella, luontoa ei 41
3. Todellisuus ei kritiikkiä kaipaa 43
4. Maailmankuva kritiikin taustalla 44
5. Kun media mitoittaa maailman 49

V Verbaalista vainoharhaisuutta 54

1. Neuroottista yliherkkyyttä 54
 2. Tekopyhyden maa 57
-

VI Valhetta ovat laulut maan 62

1. Todenpuhumisen tavaton vaikeus 62
2. Yksilöllisiä ihmisiä ilman naamioita 63
3. Valheita vastaan — faktantarkastajat 78
4. Fiktioitako vain? 87

VII Toisin ajateltua 94

1. Poliittisen vihreyden värioppi 94
2. Toukat tulevat 96
3. Sosiaalisuudesta ja sen tutkijoista 99
4. Kungfutse: jos kaikki vihaavat tai kaikki rakastavat 106
5. Kultapossukerholaisia 109
6. Mikä sopimussyhteiskunta? 117
7. Vielä Te vaikenette, Vahtonen! 121

VIII Miljardien maailmassa 124

1. Diogenes Sinopelaisen seurassa 124
2. Ei tuomita voi, jos ymmärtää 127

IX Kulttuuri kaikessa 134

1. Kulttuuri ja yhteiskunta 134
2. Oswald Spenglerin kulttuurimorfologia 141
3. Pitirim Sorokinin kulttuuriteoria 149
4. Ihmiskuvakin on kulttuuria 165
5. Kulttuuri ei kuvia kumartele 176

X Lopun ajatuksia — säästäkää edes jedek! 181

Kirjallisuusviitteet 184

Taustaa ja tarkoituksia

Olen huomannut itsestäni, että kiukku vaatii kirjoittamaan ja tuskastuminen tarttumaan kynään. Muitakin samaa asiaa omalta kannaltaan selvitelletä tai sivunneita tiedän. Muun muassa *Pentti Linkola* sanoo kirjassaan ”Johdatus 90-luvun ajatteluun”, että vain kirjoittamalla voi olla rehellinen. Samalla hän maailman menoon turhautumisensa ja voimattomuutensa tunnoissa valittelee, että ote kirjoittamisesta on herpaantunut, koska viha ja toivo ovat poissa.

Enemmän taitaa kuitenkin olla niitä, jotka kirjoittavat ilman vihaa tai muita kielteisiä tunteita. Ja on niitäkin, jotka tahtoisivat ilmaista suuttumuksensa ja vihansa, mutta eivät kirjoittaessaan koe siihen pystyvänsä. Esimerkiksi *René Dubos* sanoo maailmankuulun kirjansa ”Inhimillinen eläin” alussa: ”Tämä kirja olisi pitänyt kirjoittaa vihaisena.” Häntä vihastutti hyvinvoivien ihmisten piittaamattomuus ja vastuuttomuus, mutta joutui toteamaan, ettei hänellä ole vihaisena kirjoittamisen kykyä.

Tällä kertaa kaikki alkoi sietokykyni ylittäneestä tympääntymisestä verbaaliseksi vainoharhaisuudeksi kutsumaani ilmiöön mediassa, politiikassa ja koko kulttuurissa. Se on pesiytynyt myös kansanvallan kunniapaikalle eli eduskuntaan, jossa tekopyhästä toisten syyttämisestä on tullut tarkoitus ja suorasta puheesta epäilyn aihe. Nokiset kattilat siellä toisiaan mulkoilevat. Samaa ajattelen kansasta, joka on edustajansa valinnut. Kyräily kalvaa kulttuuria. Mieleeni tulee kuin pahan enteenä tarina miehestä, joka näki lastun ajelehtivan joessa mökkinsä edustalla, säpsähti näkemästään, sieppasi kirveen ja lähti ottamaan selvää, kuka oli lastun veteen heittänyt ja kun etsimänsä löysi, iski hengiltä. Miten helppoa onkaan ajatella, että kaikehenlainen paha pesii kaukana ja muissa, ei lähellä ja minussa!

Eduskunta säätää lakeja kaiken kansan noudatettaviksi, mutta niiden yläpuolella ja niistä välittömästi riippumatta vaikuttaa kulttuuri. Se ei noudata lain käskyjä vaan vaikuttaa tapoihin, käsityksiin, asenteisiin, arvoihin, uskomuksiin ja muihin yhdessä opittaviin valmiuksiin ajatella ja toimia. Jos sen merkitys ymmärrettäisiin laajalti, moni asia nähtäisiin uudella tavalla myös yhteiskunnallisessa päätöksenteossa. Ehkä silloin selviäisi, ettei elämä ole ainoastaan laillisuuskysymys eivätkä lait kaikki kaikessa. Kenties myös vallalla oleva hysteerinen mielenkiinto muiden moitteettomuuteen lain edessä taltuisi ja tekisi tilaa yrityksille ymmärtää omia heikkouksia.

Täällä pohjanperällä tarvittaisiin mielten vahvistusta ja kohotusta sen ymmärtämiseksi, että jokainen ihminen on paitsi kulttuuriinsa syntynyt ja kiinni kasvanut myös sen ylläpitäjä ja kohottaja, olkoon oma panos miten pieni hyvänsä. Käyttäytymistämme määrää kohtuuttomasti vertailu muihin yhtä lailla omaa olemistaan pakoileviin kansaeläjiin. Vaikka ymmärrän sen kuuluvan ihmislajin kehityshistoriaan, en tahtoisi heittää toivoa, että kulttuuri "toisena luontona" enemmän ohjaisi ajatteluaamme ja toimintaamme. Ylenmääräisessä yksilöllisyyden ylistyksessä näinä aikoina on jotain vialla.

Tällaisia asioita selvittelen. Teen huomioita myös kielenkäytöstä, jonka nykymerkittäisyyksiin kajotessani minulla on tunne, ettei huomautuksistani pidetä. Ja kuinka voitaisiinkaan pitää, sillä kieli heijastelee vallalla olevaa eli useimpien ihmisten omakseen kokemaa kulttuuria. Vastaavasti meidän kulttuurin kuokkavieraiden ei aina ole helppoa tyyninä todeta, miten tunnottomasti kieltä kohdellaan.

Tämä työ ei ole yhteen asiaan keskittyvä tutkielma vaan kirjoituskokoelma, jossa kuitenkin toistuu jotain samaa, selvimpänä yhdessä elämisen aina vaikea suhde. Käsitän sen ratkaisuja vaativaksi tulevaisuuden ongelmaksi erityisesti läntisen maailman vauriissa maissa, joissa mahdollisuudet yksilölliseen elämään ovat runsaat,

mutta yhdessä elämistä hallitsevat yhä joukkokäyttäytymisen rautaiset lait.

Joukkojen tutkimuksen klassikko *Gustave Le Bon* kiteytti tärkeimmän toista vuosisataa sitten lauseeksi: Yksilö on joukossa erilainen kuin ollessaan yksin. Ensi kuulemalta lause tuntuu itsestäänselvyydeltä mutta osoittautuu tarkemmin tutkittuna sosiaalisen elämän peruskysymykseksi, johon loputtomasti etsitään oikeita vastauksia ja ratkaisuja. Ydinasia eli joukon vaikutus yksilön käyttäytymiseen ei sellaisenaan ole hyvä eikä paha, vaan tosiasia, jota selitellyt eivät muuksi muuta. Toistaiseksi sen monet vaikutukset ovat olleet kielteisiä, eivätkä tulevaisuuden näkymät lupaille pelkkää hyvää.

Joukon mahti on historiassa monta kertaa mitätöinyt yksilöissä piilevän kyvyn ajatella itse ja elää sen mukaan. Vikaan viejiä ja pahaan pakottajia on riittänyt, vietäviä ja pakotettavia niin ikään. Vastaan hangoittelijoita on ollut vähemmän. Se on traagista, sillä ainakin toistaiseksi juuri yksilöiden teot ja oivallutukset ovat kartuttaneet ja kohottaneet kulttuuria.

Jos mitä katson tai mille korvani kallistan, huomaan ympärilläni *liikaa*: Puhetta vaikka vaieta pitäisi, yhteiseksi hyväksi kohotettua itsekokeskeisyyttä, arvokkuuden esitystä arvottomuudessa, haluja niin kuin ne välttämättömyyksiä olisivat, tosiasioiksi luuloteltuja mielipiteitä, vapauden vaatimuksia vankeudessa jota ei ole, suuria sanoja etteivät teot pieniltä näyttäisi, yksilöllisyyden kuvitelmia muita matkittaessa. Vain kohtuuden taju ja kaipuu ovat kateissa. Kaikkialta kantautuu huuto: L i s ä ä!

Tuskastuminen vaatii taas tarttumaan kynään, mutta toivon, että sanomiseni eivät olisi arvotonta yksityisajattelua. Yleistä ja yhteistä tapailen ja koetan löytää sellaista myös muiden sanomisista. Ja ellen löydä, en emmi siitä huomauttaa. Jos joku huomautuksestani pahoittaa mielensä, muistutan häntä vanhasta viisaudesta: "Sanasta miestä ja sarvesta härkää." Vastattavaksi asti saisi sanoissa asiaa olla.

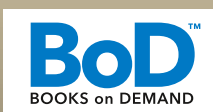
Tämän ajan älyllinen ilmapiiri on erikoisen henkilöitynyttä ja auktoriteettikeskeistä. Asiat leimautuvat varsinkin asiantuntijoiksi kohotettujen nimiin. Perustellutkaan ajatukset eivät sellaisinaan vakuuta vaan vaativat ulkoisia vahvistuksia. Osaltaan siihen vaikuttaa media, joka kulloinkin nostaa esille muutaman nimen ja vaikenee visusti muista. Aina vain kauemmaksi tuntuu kaikkoavan runoilija *Uuno Kailaan* toive maailmasta, jossa itse kukin elämänsä faaraona rakentaisi pyramidin, joka säilyisi. Näin hän sanoi: ”Pyramiidi pysyy ja nähdään. — Mutta faarao unohdetaan.”

Tahtoisin tehdä jotain älyllisen ilmapiirin avartamiseksi tässä maassa, mutta tiedän, etten pysty. Asioiden henkilöityneisyyden ja auktoriteettiuskoisuuden ohella mieltäni painaa kritiikitön suhtautuminen nykyaikaan, johon maailman kuvitellaan mahtuvan, vaikka sitä lyhempää katkoa ajankulussa oikeastaan ei ole. Se ilmaantuu kuin tyhjistä entisen menon jatkeeksi ja vaihtuu saman tien mielikuvaksi tulevaisuudesta, josta huomaamatta tulee uusi menneisyys sekä katkeamattoman ajankierron vuorollaan viimeisin vaihe. Palvonnalla asteelle yltynyt nykyajan puolustus mystifioi maailmaa ja hämärtää ajattelua, kun ajan vaatimuksiin vedoten esimerkiksi haluttua kutsutaan välttämättömäksi ja kuviteltua todelliseksi. Varsinkin poliitikkojen kuullaan nykyään toistelevan puoliksi suostuttelevin ja puoliksi moittivin sävyin lausetta: ”Ei tämä ole enää nykyaikaa!” Siihenkö olisi vain uskottava?

Tämä teos sai alkunsa kirjoittajansa tympääntymisestä tekopyhään toisten syytelyyn politiikassa, mediassa, koko kulttuurissa. Elämme kyräilyn kulttuurissa, jota kohtuuttomasti ohjailee herkkyys sanoille, joita ei saisi sanoa ja joiden käyttöä tarkkaillaan. Tarkkailu kohdistuu paitsi joihinkin sanoihin myös asioihin ja ilmiöihin, joista ei saisi esittää ns. valtavirta-ajattelusta erottuvia näkökantoja. Teilatuksi tulemisen riskin ottavat mm. seksuaalisuudesta ja sukupuolieroista omia ajatuksiaan esittävät. Vallalla on ”väärin ajatteluun” kohdistuva vainoharhaisuus, miltä voi suojautua joko vaikenemalla tai yrittämällä olla niin kuin muut.

Psykologisesti taustalla vaikuttaa ärsykkeen ja reaktion suhteen häiriintyminen käyttäytymisessä, yhteinen neuroottisuus itse asiassa. Normaalisti ensin on ärsyke ja reaktio sitten. Niinpä kun käsi osuu kuumalle levyille (ärsyke), niin se vetäistään pois (reaktio). Vastaavasti yhteiselämässä voitaisiin toimia tosi tarpeen mukaan järkevästi. Mutta toimitaanko? Kovin usein ”ammutaan kaikkea liikkuvaa” eli reagoidaan asioihin ja ihmisiin luulojen perusteella. Eräänlaista kulttuurin sairautta se on.

Kirjan kirjoittaja tri Kauko Kämäräinen on yhteiskuntatutkija, joka on julkaissut teoksia myös muilta aloilta kuten taidekriittistä, keinoitekoisista kielistä, muotikielestä ja maailmankatso- muksista esimerkkitapauksinaan mm. Laotse, Pentti Linkola ja Jouko Turkka.

ISBN: 978-952-80-3751-4 www.bod.fi